

Zdenko Jecić

Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb
zdenko.jecic@lzmk.hr

IN MEMORIAM: ZVONIMIR JAKOBOVIĆ (2. STUDENOGA 1937 – 17. SIJEČNJA 2026)

U siječnju 2026. napustio nas je leksikograf, promicatelj i popularizator znanosti, uvaženi kolega i dragi prijatelj. U javnosti će ostati zapamćen kao autor mnogobrojnih stručnih, znanstvenih, znanstveno-popularnih i enciklopedičkih djela iz širokoga područja fizike, elektrotehnike, elektronike i mjeriteljstva te povijesti znanosti i tehnike.

Rođen je u Brčkom, gdje je završio gimnaziju. U Zagrebu je 1956. upisao studij na Elektrotehničkom fakultetu, a diplomirao je eksperimentalnu fiziku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu 1968. Magistrirao je 2002. te doktorirao 2005. na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta, obranivši disertaciju *Razvoj hrvatskoga tehničkog i prirodoznanstvenog nazivlja*. Od 1960. radio je kao asistent u Zavodu za medicinsku fiziku Sveučilišta u Zagrebu (od 1963. Zavod za fiziku i matematiku Farmaceutsko-biokemijskoga fakulteta); na današnjem Zdravstvenom veleučilištu (isprva Viša medicinska škola, poslije Visoka zdravstvena škola) predavao

 <https://orcid.org/0000-0002-2711-7730> [Zdenko Jecić]

 <https://ror.org/00vjz3318> [Leksikografski zavod Miroslav Krleža]

je od 1969. te bio višegodišnji pročelnik Katedre za fiziku (do 2009), naposljetku u zvanju izabranoga profesora veleučilišta. Od 1975. bio je zaposlen u Leksikografskome zavodu kao urednik tehničkih struka u više redakcija, dugogodišnji voditelj Stručno-redakcijskog odjela te glavni urednik *Tehničkoga leksikona* (2002–07); leksikografski je savjetnik bio od 2004., a umirovljen je 2008.

Isprva je glavno područje njegova djelovanja bilo istraživanje i mjerenje elektromagnetskoga zračenja, posebice rendgenskoga, i njegova utjecaja na organizam. Spoznaje stečene u tom razdoblju godinama je prenosio na generacije studenata, a javnost ga se sjeća po istupima u medijima tijekom opasnosti od zračenja izazvanoga havarijom černobiljske nuklearne elektrane 1986. Iz tog je područja studentima zdravstvenih studija ostavio u nasljeđe skripta *Radijacijska fizika za radiološke tehničare* (1972) te udžbenike *Ionizirajuće zračenje i čovjek* (1991), *Fizika i elektronika* (1998) te *Fizika zračenja* (2007).

Nakon dolaska u Leksikografski zavod raspoređen je u redakciju *Tehničke enciklopedije*, gdje je radio kao urednik na 5–13. svesku (1975–97) te bio suautor članka *insolacija, poluvodiči, te vage i utezi*. Suradivao je i na drugim zavodskim projektima: kao urednik tehničkih struka u redakciji II. izdanja *Pomorske enciklopedije* (6–8. svezak, 1983–89), *Hrvatskoga biografskog leksikona* (2. svezak, 1989), *Pomorskoga leksikona* (1990), *Hrvatskoga općeg leksikona* (1996., 2012), *Hrvatske enciklopedije* (1–11. svezak, 1999–2009; struke mjeriteljstvo, računalstvo i elektrotehnika), te kao suradnik *Medicinskoga leksikona* (1992) i projekta *Hrvatskoga leksikona* u suradnji s Nakladom Leksikon (1–2. svezak, 1996–97). Svoje znanstvene interese za područje tehničkoga nazivlja, koje je prikazao u kvalifikacijskim i drugim radovima, kao i svoje dugogodišnje leksikografsko iskustvo okrunio je kao glavni urednik *Tehničkoga leksikona* (2007), koji u vidu proširenoga enciklopedijskog rječnika usustavljuje hrvatsko tehničko nazivlje donoseći usporedno prijevode na engleski, njemački i ruski jezik. Iskustva stečena u radu voditelja Stručno-redakcijskog odjela u Leksikografskome zavodu sublimirao je, nakon odlaska u mirovinu, u knjizi *Pisanje i uređivanje stručnih i znanstvenih publikacija* (2013), po mnogočemu jedinstvenoj na našim prostorima.

Uz to bavio se mjeriteljstvom i poviješću mjeriteljstva, te je nastupima, radovima i knjigama promicao te teme u stručnoj i široj javnosti. Enciklopedijskom se sustavnošću osobito ističu njegova djela *Leksikon mjernih jedinica* (1981., 1988., 1991., 2008), *Leksikon mjernih veličina* (2009), *Leksikon novčanih jedinica* (2014), *Brojevi i brojke* (2016). Bio je dugogodišnji aktivni član Hrvatskoga mjeriteljskog društva (HMD); suradivao je u časopisu *Mjeriteljski vjesnik*, kao član uredničkog odbora sudjelovao je u pokretanju HMD-ova časopisa *Svijet po mjeri* 2013., te je autor knjige *Zanimljivosti iz povijesti mjeriteljstva* (2016., s M. Vukovićem) u nakladi istog društva.

Od svoje 11. godine bavio se radioamaterizmom, bio je aktivni član radioklubova isprva u Brčkom, potom u Zagrebu i Samoboru. Od 1960-ih bio je član mnogih

tijela tadašnjega Saveza radioamatera Hrvatske, vodio je stručne komisije, seminare, priređivao izložbe te vodio ljetnu školu za radioamaterske instruktore (1973., 1974.). Njegove knjižice *Radio-amaterizam* (1968., 1972), *Antene za kratke i ultrakratke valove* (1970), *Uvod u radio-amaterizam* (sedam izdanja 1978–86; engleski prijevod 1980) te mnogobrojni napisi u stručnim časopisima bili su početna literatura radioamaterima u 1970-ima i 1980-ima, te su umnogome pridonijeli populariziranju i širenju radioamaterizma u nas. Konačno, bio je predsjednik Hrvatskoga radioamaterskoga saveza (1992–95) u doba njegova primanja u Međunarodnu radioamatersku udrugu, te pokretač i dugogodišnji glavni urednik stručnoga časopisa *Radio HRS* (1992–2003., 2006–07).

Na različite je načine bio aktivan u nekadašnjoj Narodnoj tehnici Hrvatske, danas Hrvatskoj zajednici tehničke kulture, kojoj je bio predsjednik izdavačkog savjeta 1983–94. Tijekom više od 50 godina (od 1969) bio je suradnik i član uredništva časopisa *ABC tehnike*, koji danas izdaje Hrvatska zajednica tehničke kulture. Svojim nebrojenim člancima na sebi svojstven, jednostavan i enciklopedijski korektan način približio je složene tehničke i fizikalne koncepte generacijama djece. Među tim su se člancima u novije doba isticali nizovi napisa o izumima koji su promijenili svijet (televizija, podmornica...), različitim vrstama antena, optičkim instrumentima, svjetlima i svjetiljkama, mjernim jedinicama, i dr. Hrvatska zajednica tehničke kulture nakladnik je i njegove knjige *Elektronika. Temeljni izumi i razvoj* (2000).

Bio je aktivan član Matice hrvatske, jedan od osnivača i pročelnik *Odjela tehničke kulture Matice hrvatske*. Unutar njega je 2004. organizirao stručni skup *Tehnika u Hrvatskoj* te pretisak prve tehničke knjige na hrvatskome jeziku Marka Antuna Horvatovića *Lakši način putovanja velikih lada i uz vodu i niz vodu* iz 1804. Svojim je priložima surađivao i u Matičinu listu *Hrvatska revija*.

Za svoje djelovanje na popularizaciji znanosti, ponajprije usmjereno mladima i širokoj javnosti, dobio je mnoga priznanja, među kojima Nagradu za životno djelo Hrvatske zajednice tehničke kulture (2006), Državnu nagradu tehničke kulture »Faust Vrančić« (za 1999. i za životno djelo 2007) te Nagradu Grada Samobora za životno djelo (2008).

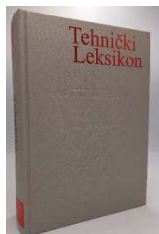
Zvonimir Jakobović ostao mi je u sjećanju kao čovjek neizmjerne životne i radne energije, svestrani erudit koji je svoja znanja očinski rado dijelio sa suradnicima. Ostavši u punoj snazi aktivan sve do kraja, iznenada je preminuo u voljenom Samoboru u kojem je živio, ostavivši prazninu u srcima svih koji su ga poznavali.

Sastanak redakcije *Tehničkoga leksikona* 2005: V. Korostilj, Z. Jakobović, Z. Jecić / Editorial board meeting of the *Technical Lexicon*, 2005: V. Korostilj, Z. Jakobović, Z. Jecić

Redakcija *Tehničkoga leksikona* u trenucima opuštanja 2007: Z. Jakobović, V. Korostilj, D. Domijan, Z. Jecić / The *Technical Lexicon* editorial board sharing a casual moment, 2007: Z. Jakobović, V. Korostilj, D. Domijan, Z. Jecić

Tehnički leksikon (2007) /
Technical Lexicon (2007)

Članci su dostupni pod licencijom Creative Commons: Imenovanje 4.0 međunarodna (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Sadržaj se smije umnožavati, distribuirati, priopćavati javnosti, prerađivati i koristiti u bilo koju svrhu, uz obavezno navođenje autorstva i izvora.